Toạ đàm khoa học " Trí tuệ nhân tạo có trách nhiệm trong lĩnh vực giáo dục"

Ngày 07/6/2024, Trường Đại học Luật, ĐHQGHN tổ chức Toạ đàm khoa học " Trí tuệ nhân tạo có trách nhiệm trong lĩnh vực giáo dục". Toạ đàm nằm trong khuôn khổ nhiệm vụ "Nghiên cứu xây dựng bộ nguyên tắc và một số hướng dẫn cho phát triển trí tuệ nhân tạo có trách nhiệm ở Việt Nam", phối hợp tổ chức bởi CSIRO (Cơ quan khoa học quốc gia Úc), Bộ KH&CN và Trường ĐH Luật.

Buổi toạ đàm thu hút sự tham gia của nhiều chuyên gia, nhà khoa học trong lĩnh vực luật và công nghệ. Về phía Trường ĐH Luật, ĐHQGHN có: PGS.TS. Nguyễn Thị Quế Anh (Hiệu trưởng – chủ nhiệm nhiệm vụ); PGS.TS. Nguyễn Trọng Điệp (Chủ tịch Hội đồng Trường lâm thời); PGS.TS. Trịnh Tiến Việt (Phó

hiệu
trưởng); TS. Nguyễn Bích Thảo (Chủ nhiệm
Khoa LDS – đồng chủ nhiệm nhiệm vụ); và các thầy cô là giảng viên, lãnh đạo quản
lý của các Khoa chuyên môn và các Phòng chức năng thuộc Trường. Về phía khách mời
có TS. Trần Anh Tú (Phó Vụ trưởng Vụ Công nghệ cao – Bộ KH&CN); Ông Viên Kim Cương (Giám sát dự án nghiên cứu);
TS. Chu Văn Thắng (Chuyên gia tư vấn Chương trình Aus4Innovation); TS.
Trần Quốc Long (Viện trưởng Viện trí tuệ nhân tạo – ĐHCN); GS. TS. Trần Xuân Tú
(Viện trưởng viện CNTT); PGS.TS. Nghiêm Xuân Huy (Viện trưởng, Viện ĐBCL, ĐHQGHN); Ông Vũ Trọng Hưng (Phó giám đốc Trung tâm chuyển giao tri thức và hỗ
trợ khởi nghiệp – ĐHQGHN); PGS.TS. Đỗ Văn Hùng (Chủ nhiệm Khoa Thông tin thư viện
– Trường ĐHKHXHNV); TS. Đào Minh Quân (Giám đốc trung tâm truyền thông và công
nghệ thông tin- Trường ĐHKHXHNV); TS. Đào Thanh Hải (Trưởng phòng Viện Khoa học
Giáo dục Việt Nam); TS. Bùi Ngọc Thăng (Trưởng phòng Tổ chức cán bộ – Trường ĐH
Công nghệ); Bà Nguyễn Kim Dung (Giám đốc pháp chế và đối ngoại Trường Đại học
Anh Quốc); … và nhiều chuyên gia, nhà
khoa học khác. Ngoài ra, buổi toạ đàm còn có sự hiện diện của đại diện nhiều cơ sở giáo dục như Trường Đại học Luật Hà Nội, Trường Đại học Thủ Đô, Học viện Phụ
nữ…; các cơ quan thông tấn báo chí như: VNU-Media. Báo Người đại biểu nhân dân,
Cổng thông tin điện tử Chính phủ, …

Phát biểu khai mạc Toạ đàm, PGS.TS. Nguyễn Thi Quế Anh gửi lời cảm ơn sự hiện diện của các chuyên gia, nhà khoa học để đóng góp ý kiến, quan điểm khoa học cho Toạ đàm. Bà chia sẻ "Trong những thành tố của CMCN 4.0, trí tuệ nhân tạo nổi lên như hiện tượng sẽ tác động và chi phối sự phát triển kinh tế, xã hội của các quốc gia. Bên cạnh những lợi ích thì một số quan ngại về đạo đức trongứng dụng trí tuệ nhân tạo trên nhiều lĩnh vực cũng được đặt ra. Chúng tôi, trên cơ sở đặt hàng của Aus4AI, đã đề xuất 1 nhiệm vụ trong đó nội dung chính là xây dựng bộ nguyên tắc về TTNT có trách nhiệm tại Việt Nam, với mục tiêu quan trọng là tác động vào chính sách, định hướng cho hoạt động phát triển trí tuệ nhân tạo. Mặc dù ở các quốc gia đã có những bước đi trước chúng ta trong xây dựng bộ nguyên tắc về TTNT, tuy nhiên theo tôi đối với VN, chúng ta không áp dụng trực tiếp bộ nguyên tắc đó mà xây dựng những luận chứng, luận cứ, cơ sở lý thuyết, qua đó áp dụng vào thực tiễn của đất nước". Hiệu trưởng cũng cho biết nhóm nghiên cứu thực hiện nhiệm vụ lần này đang tập trung vào03 lĩnh vực chính bao gồm: y tế, giáo dục, nông nghiệp. Cuối bài phát biểu, một lần nữa Hiệu trưởng Trường ĐH Luật gửilời cảm ơn tới Bộ KHCN, Aus4AI đã đồng hành, hỗ trợ, hy vọng rằng những nghiên cứu trong nhiệm vụ lần này có tác động tích cực tới xã hội.

Toạ đàm được chủ trì bởi PGS.TS. Nguyễn Thị Quế Anh và TS. Nguyễn Bích Thảo, bao gồm 03 tham luận:

Tham luận 1: Tổng quan về trí tuệ nhân tạo trong lĩnh vực giáo dục và nhận diện các khía cạnh đạo đức, xã hội về ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong lĩnh vực giáo dục (PGS. TS. Nguyễn Thị Quế Anh- Trường Đại học Luật, ĐHQGHN)

Trong phần tham luận của mình, PGS.TS. Nguyễn Thị Quế Anh cho rằng bên cạnh những giá trị cốt lõi về công nghệ đó, việc triển khai ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong lĩnh vực giáo dục cũng sẽ có thể đi kèm với rủi ro tiềm ẩn. Vì vậy, cần đặc biệt quan tâm tới các khía cạnh đạo đức và xã hội của trí tuệ nhân tạo như: Quyền riêng tư, bảo vệ và sử dụng dữ liệu người học; Ngăn chặn phân biệt đối xử dựa trên giới tính, chủng tộc, đặc điểm kinh tế – xã hội và sự khác biệt về trình độ năng lực; Ngăn chặn sự lây lan của các định kiến xã hội và văn hóa; Đảm bảo rằng tất cả người học – bất kể họ sống ở đâu – đều có quyền truy cập vào cơ hội tiếp cận bình đẳng tất cả các lợi ích mới nổi.

Tham luận 2: Thực trạng ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong lĩnh vực giáo dục (TS. Tôn Quang Cường- Chủ nhiệm Khoa công nghệ giáo dục – Trường Đại học Giáo dục, ĐHQGHN)

Đến với tham luận số 2, TS. Tôn Quang Cườngđã cung cấp bức tranh toàn cảnh về thực trạng phát triển và ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong lĩnh vực giáo dục tại Việt Nam. Theo ông, việc ứng dụng các công nghệ như thị giác máy tính, học máy, xử lí ngôn ngữ tự nhiên, robot thông minh, tự động và cảm biến, trí tuện nhân tạo tạo sinh trong quản lý, hỗ trợ giảng dạy và học tập như các nền tảng học tập, công nghệ ảo, hệ thống hỗ trợ thông minh, nội dung thông minh và quản lý thông minh. Quá trình ứng dụng này đã và đang và sẽ nhanh chóng mở rộng tới toàn bộ hệ thống giáo dục Việt Nam từ giáo dục phổ thông đến giáo dục đại học, hay dạy nghề, đào tạo doanh nghiệp, giáo dục phi chính quy – giáo dục suốt đời, … Sự phổ biến của ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong lĩnh vực giáo dục và tầm quan trọng của lĩnh vực này đang đặt ra nhu cầu lớn về xác định, đánh giá những chuẩn mực đạo đức để tối đa hoá lợi ích và kiềm chế rủi ro mà trí tuệ nhân tạo có thể gây ra.

Tham luận 3: Kinh nghiệm quốc tế về phát triển trí tuệ nhân tạo có trách nhiệm trong lĩnh vực giáo dục (TS.Nguyễn Bích Thảo – Trường Đại học Luật, ĐHQGHN)

Trao đổi về kinh nghiệm quốc tế trong phát triển trí tuệ nhân tạo có trách nhiệm trong lĩnh vực giáo dục. TS. Nguyễn Bích Thảo, thông qua phân tích các báo cáo của UNESCO và hướng dẫn của các quốc gia về trí tuệ nhân tạo và giáo dục (như ở Anh, Hoa Kỳ, Nhật Bản, …), đã nhận diện xu hướng phát triển và nhấn mạnh tầm quan trọng của nguyên tắc đạo đức cốt lõi khi phát triển trí tuệ nhân tạo có trách nhiệm trong lĩnh vực giáo dục hướng tới mục tiêu bảo vệ quyền con người, trang bị cho con người các giá trị và kỹ năng cần thiết cho phát triển bền vững và cộng tác hiệu quả giữa người và máy, thúc đẩy các giá trị nhân văn trong phát triển và ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục (công bằng, minh bạch, trách nhiệm giải trình, không thiên vị, bảo vệ quyền riêng tư…), lấy con người làm trung tâm.

Sau phần tham luận, các chuyên gia, nhà khoa học dành nhiều thời gian trao đổi về những ý tưởng mới đóng góp cho mục tiêu của nhiệm vụ. Các trao đổi, quan điểm khoa học được chia sẻ tại Toạ đàm chủ yếu xoay quanh sự tác động của TTNT tới giáo dục hiện nay, các khía cạnh đạo đức của việc ứng dụng TTNT, chia sẻ những bài học từ kinh nghiệm của các quốc gia đi trước trong ứng dụng TTNT; …

Trong không khí học thuật sôi nổi, các đại biểu tham dự buổi toạ đàm đã đóng góp những cơ sở lý luận, thực tiễn có giá trị cho mục tiêu chung của nhiệm vụ.